

Arts Marcials

Les arts marciais foren introduïdes a Formentera l'any 1982 amb la creació del Club Dojo Formentera a iniciativa de Jaume Verdera Verdera i Carles Tur Escandell. Els professors que inicialment varen divulgar i promocionar aquests esports foren Pascal Bonomo el judo, Manuel Doncel el karate i Antònia M. Juan Cardona l'aikido. A aquestes primeres activitats esportives posteriorment s'hi afegiren jiu-jitsu, kickboxing, ballet, aeròbic i ioga.

Els professors que han impulsat aquestes activitats esportives han estat Eugenio de la Dueña Medina, Bartomeu Tur Guasch, Maria Rabel, Beatriz de la Dueña Ocaña, Francesc Lafuente López i Josep Verdera Joan. Des dels seus inicis el club ha estat presidit per Jaume Verdera Verdera

En l'àmbit esportiu, el judo a Formentera coordinat per Eugenio de la Dueña Medina i posteriorment amb la col·laboració de Josep Verdera Joan com a professors, ha assolit fites importants, entre les quals i de forma cronològica, es poden esmentar les següents:

L'any 1986, José A. Jiménez García, en categoria infantil, aconseguí la medalla de bronze en el campionat de Balears.

L'any 1987, Jordi Vidal Marí, en categoria infantil, es proclamà subcampionat de Balears i campió de Balears per equips.

L'any 1988, Jordi Vidal Marí fou campió de Balears infantil i millor esportista de Formentera, i Jesús Ferrer Guasch, obtingué el títol de subcampionat cadet de Balears.

L'any 1989, Jordi Vidal Marí fou subcampionat infantil de Balears i elegit millor esportista de Formentera.

L'any 1990, Manuel Mayans Serra fou campió de Balears infantil i Josep Verdera Joan, medalla de bronze d'aquesta categoria. Jordi Vidal Marí aconseguí en categoria cadet el subcampionat de Balears.

L'any 1991 Jordi Vidal Marí conquerí el campionat de Balears de la categoria cadet i disputà el campionat d'Espanya a Móstoles (Madrid) i Ambrosi Colomar Ferrer obtingué la medalla de plata en categoria junior.

L'any 1992, Daniel de la Dueña Ocaña i Jesús Ferrer Guasch obtingueren la medalla de bronze en el campionat de Balears en les categories infantil i sènior respectivament. Antònia Alcolea Fernández fou medalla de bronze en categoria junior.

L'any 1993, Cristina Ferrer Guasch fou campiona de Balears infantil i David Álvarez de Lara i Daniel de la Dueña Ocaña aconseguiren la medalla de bronze en aquesta mateixa categoria. Beatriz de la Dueña aconseguí la medalla de plata en categoria junior, Josep Verdera Joan la medalla de plata en categoria cadet; Jaume Verdera Joan medalla de bronze en categoria cadet i Antònia Alcolea Fernández fou subcampiona de Balears sènior.

L'any 1994, Beatriz de la Dueña Ocaña fou campiona de Balears en categoria sènior i com a tal participà en el campionat d'Espanya celebrat a Madrid; Cristina Ferrer Guasch fou campiona de Balears infantil i participà en el campionat d'Espanya celebrat a Tarragona, on obtingué la medalla de bronze, aquest mateix any fou elegida millor judoca infantil per la Delegació de Judo d'Eivissa i Formentera; Manuel Mayans Serra fou subcampionat de Balears sènior; Daniel de la Dueña Ocaña, medalla de bronze en categoria cadet i plata en categoria juvenil; Xavier Tur Mayans, medalla de bronze en el campionat Illes Balears i David Álvarez de Lara, campió de Balears infantil i quart en el campionat d'Espanya celebrat a Tarragona, fase de sector.

L'any 1995, Beatriz de la Dueña Ocaña fou campiona de Balears sènior i participà en el campionat d'Espanya celebrat a Barcelona, fase de sector; Cristina Ferrer

Guasch fou campiona de Balears cadet i guanyà la medalla de bronze en el campionat d'Espanya celebrat a Burgos per equips; Manuel Mayans Serra fou campió de Balears sènior; Bartomeu Ribas Kohler fou subcampió de Balears juvenil; Esteban Lozano Juan aconseguí la medalla de bronze en el campionat cadet i juvenil de Balears; Xavier Tur Mayans i Marc Mayans Juan conquistaren la medalla de bronze en el campionat Illes Balears, categoria sènior.

L'any 1996, Manuel Mayans Serra fou campió de Balears i guanyà la medalla de bronze en el campionat d'Espanya celebrat a Barcelona, fase de sector; Daniel de la Dueña Ocaña aconseguí la medalla de plata en el campionat de Balears juvenil i Bartomeu Ribas Kohler la medalla de bronze en la mateixa categoria. La Delegació de judo d'Eivissa i Formentera elegí a Daniel de la Dueña Ocaña com a millor judoca juvenil.

L'any 1997, Manuel Mayans Serra aconseguí la medalla de bronze en el campionat d'Espanya, fase de sector, celebrat a Barcelona i fou seleccionat per ingressar al CAR de Madrid; Francesc Ferrer Costa fou campió de Balears infantil i participà en el campionat d'Espanya celebrat a Barcelona, fase de sector; José Jiménez García i Beatriz de la Dueña Ocaña foren campions de Balears sènior, Ricard Marí Ferrer obtingué la medalla de bronze en la categoria infantil i Antoni Ribas Escolano i Lluís Mayans Mayans es proclamaren campions de Balears en categoria infantil i disputaren el campionat d'Espanya, fase de sector, a Barcelona. La delegació d'Eivissa i Formentera elegí a Beatriz de la Dueña Ocaña com a millor arbitre.

L'any 1998, Manuel Mayans Serra, fou campió de Balears i aconseguí la medalla de plata en el campionat d'Espanya, fase sector, celebrat a Barcelona; Cristina Ferrer Guasch fou campiona de Balears junior i participà en el torneig internacional Ciutat de Barcelona, i Jane Wenham aconseguí la medalla de plata en el trofeu Illes Balears.

L'any 1999, Maribel Jiménez Tur i Aïno Lefevre foren campiones de Balears en la categoria infantil i disputaren el campionat d'Espanya, fase de sector, a Barcelona, on Maribel Jimenez aconseguí la medalla de bronze i Aïno Lefevre la classificació per al campionat de les Illes de la Mediterrània a Sardenya; Manuel Mayans Serra fou campió absolut de Balears i medalla de bronze en el campionat d'Espanya celebrat a Barcelona, fase de sector, també fou elegit millor judoca sènior per la Delegació de judo d'Eivissa i Formentera; Teresa Costa Castelló fou campiona de Balears sènior i com a tal participà en el campionat d'Espanya i Jane Wenham fou medalla de bronze en el Trofeu Illes Balears. L'equip sènior femení aconseguí la medalla de plata per equips de Balears.

L'any 2000, aquest club organitzà per primera vegada a Formentera la final d'Eivissa i Formentera de judo escolar. Maribel Jiménez Tur aconseguí en categoria cadet el campionat de Balears i el diploma de quarta classificada en el campionat d'Espanya celebrat a Conca; Teresa Costa Castelló aconseguí la medalla de plata en categoria sènior i Roberto Paños Latorre la medalla de bronze i en el Trofeu Illes Balears Jane Wenham, Teresa Costa Castelló i Maribel Jiménez Tur obtingueren la medalla de bronze. Aquest any la Delegació de judo d'Eivissa i Formentera elegí a Teresa Costa Castelló com a millor judoca sènior, a Maribel Jiménez Tur com a millor judoca cadet i a Josep Verdera Joan com a millor àrbitre autonòmic.

L'any 2001, Maribel Jiménez Tur fou campiona de Balears cadet i seleccionada posteriorment per participar en el rànquing nacional, celebrat a Madrid, on obtingué la segona plaça; Indra Colomar Antoni, campió de Balears infantil, disputà el campionat d'Espanya a Gijón, on obtingué la setena plaça en la seva categoria; Jane Wenham fou campiona de Balears sènior i medalla d'or en el campionat d'Espanya celebrat a Barcelona, fase de sector; Teresa Costa Castelló, medalla de plata en el campionat de

Balears sènior i Alex Mayans Portes medalla de bronze en categoria infantil. Aquest mateix any el Patronat Municipal d'Esports de Formentera concedí el certificat de persona més rellevant en pro de l'esport a Eugenio de la Dueña Medina.

L'any 2002, Josep Antoni Perera Escandell fou medalla de plata infantil en el campionat de Balears celebrat per primera vegada a l'illa de Formentera i Rafel González Ribes, Àlex Mayans Portes i Naomi Mayans Portes foren medalles de bronze en la mateixa categoria; Javier Serrano Exposito aconseguí les medalles de bronze en les categories junior i sub-23 i Jane Wenham fou campiona de Balears sènior i medalla d'or en el campionat d'Espanya, fase de sector, celebrat a Barcelona i participà posteriorment en la fase final del campionat d'Espanya celebrat a Leganés (Madrid), també fou elegida millor judoca sènior de la Pitiüses i millor esportista sènior de Formentera. Maribel Jimenez Tur fou medalla d'or en el campionat de Balears junior i medalla de bronze en el campionat d'Espanya, fase de sector, celebrat a Barcelona.

L'any 2003 Jane Wenham es proclamà campiona de Balears senior; Rafel González Ribes i Indra Colomar Antoni obtingueren la medalla de bronze i Josep Antoni Perera Escandell la medalla de plata en categoria cadet i Santiago Villaseñor Martín la medalla de bronze en categoria infantil.

L'any 2004 Santiago Villaseñor Martín és proclamà campió de Balears en la categoria infantil i com a tal participà en el campionat d'Espanya celebrat a Valladolid. En aquest mateix campionat de Balears obtingueren la medalla de plata Amanda Ferrer Ribas i Marc Escandell Marí i la medalla de bronze Issol Mayans Garcia i Elisabet Riera Ferrer en categoria infantil i en categoria cadet obtingueren la medalla de bronze Rafel González Ribes, Josep Antoni Perera Escandell i Naomi Mayans Portes. En categoria sènior Jane Wenham és proclamà campiona de Balears absoluta i medalla d'or en el campionat d'Espanya, fase de sector, celebrada a Barcelona i com a tal participà en el campionat d'Espanya celebrat a Almeria, on obtingué la setena plaça.

Aquest mateix any, en els exàmens celebrats a Palma de Mallorca els judoques Eugenio de la Dueña Medina i Beatriz de la Dueña Ocaña obtingueren el cinturó negre quart dan i Josep Verdera Joan i Daniel de la Dueña el cinturó negre tercer dan i en els exàmens celebrats a Pontevedra també obtingueren el cinturó negre primer dan els judoques Ambrosi Colomar Ferrer, Rafel González Ribes i Javier Serrano Exposito. Anteriorment també havien assolit el nivell de cinturó negre segon dan: Juan Marín Fuentes i el nivell de cinturó negre primer dan: Luis Fernando Martín, Antonia Alcolea Fernández, Jane Wenham, Jordi Vidal Marí, Teresa Costa Castelló, Jesús Ferrer Guasch, Cristina Ferrer Guasch i Bartolomé Ribas Kholer.

Durant l'any 2005 obtingueren la medalla d'or en els campionat de Balears escolars: Marc Escandell Marí, Alma Wünsche Matilla, Amanda Ferrer Ribas, Helena Costa Verdera categoria infantil i Issol Mayans García en categoria cadet. Jane Wenham aconseguí la medalla de plata en el campionat de Balears sènior i Rafael González Ribas en categoria júnior. També obtingueren medalla de bronze José A. Perera Escandell i Naomi Mayans Portes en categoria júnior, Santiago Villaseñor Martín en categoria cadet, Sergi González Ribas i Ana Mar Bueno Cardona en categoria infantil. Al llarg d'aquest any obtingueren el títol de monitor instructor Jane Wenham i Teresa Costa Castelló. Ambrosi Colomar Ferrer obtingué el títol de jutge àrbitre i Josep Verdera Joan aprovà a Santander els exàmens d'àrbitre nacional. El Club Dojo Formentera quedà classificat com a primer club d'Eivissa i Formentera i segon de Balears en la modalitat de judo escolar.

Al llarg de l'any 2006 es proclamaren campions de Balears Santiago Villaseñor Martín en categoria cadet i Amanda Ferrer Ribas en categoria infantil. Obtingueren la medalla de plata Alma Wünsche Matilla i Sergi González Ribas en categoria cadet i

Helena Costa Verdera en categoria infantil i la medalla de bronze fou obtinguda per Jane Wenham en categoria sènior, Jennifer Holyomes en categoria cadet, Elisabet Riera Ferrer, Julian Pflicht i José Ferrer López en categoria infantil. En el curs de docència celebrat a Madrid en Josep Verdera Joan aprovà el títol d'entrenador nacional i Eugenio de la Dueña el títol d'entrenador regional. En els exàmens de cinturons negres, celebrats a Eivissa, obtingueren el nivell de primer dan Elena Riera Ferrer, Marc Escandell Marí i Issol Mayans García i el nivell de segon dan Jane Wenham i Teresa Costa Castelló. A nivell de club, aquesta entitat es classificà segona d'Eivissa i Formentera i quarta de Balears.

Així mateix, aquesta entitat ha promogut la formació de tècnics entre els quals cal esmentar Eugenio de la Dueña Medina, Josep Verdera Joan, Beatriz de la Dueña Ocaña, Daniel de la Dueña Ocaña, Jane Wenham i Teresa Costa Castelló i àrbitres com Josep Verdera Joan, Eugenio de la Dueña Medina, Teresa Costa Castelló, Beatriz de la Dueña Ocaña, Jane Wenham, Daniel de la Dueña Ocaña i Juan Marín Fuentes i oficials d'organització esportiva com Javier Serrano Expósito, Adrián González Sánchez, Cristina Ferrer Guasch, Josep Lluís Ribas Castelló, Jesús Ferrer Guasch, Jaume Verdera Joan, Bartomeu Ribas Kohler, Elena Riera Ferrer, Rafel González Ribes, Josep Antoni Perera Escandell, Roberto Paños Latorre, Ambrosi Colomar Ferrer, Marc Escandell Marí, Sergio González Ribas, Issol Mayans García, Helena Coasta Verdera, Amanda Ferrer Ribas, Jennifer Holyomes i Santiago Villaseñor Martín.

Aquesta entitat organitzà del 1992 al 2006 una estada de judo de caràcter nacional durant la setmana santa coordinada per l'entrenador nacional José Luis de Frutos Molinero, malauradament desaparegut, i posteriorment continuada pel mestre nacional José Ignacio Bueno. Cal esmentar que l'any 1999 també hi participà, com a convidat, Anton Geesink, campió olímpic a Tòquio l'any 1964 en pesos pesats, al superar en la final a l'heroi del país amfitrió Akio Kaminaga. Fou el primer europeu que rompé la hegemonia japonesa en aquest art marcial.

El karate fou introduït a Formentera per Manuel Doncel i divulgat i promocionat per Bartomeu Tur Guasch. Durant l'any 2005 en Bartomeu Tur Guasch aprovà els exàmens de cinturó negre tercer dan. La secció ha participat en diferents competicions de katas i kumité a nivell d'Eivissa i Formentera i de forma esporàdica en campionats de Balears. La temporada 2005-2006 Jaume Escandell Ferrer aconseguí la medalla de plata en categoria cadet i en la modalitat de kumité.

El jiu-jitsu es desenvolupa bàsicament en seminaris i estades de professors estrangers com Charles Lenz, cinturó negre 8º dan o Gerhard Schmitt, cinturó negre 6º dan.

El kickboxing fou introduït a Formentera l'any 2001 per Francesc Lafuente López i és una disciplina que cada dia té més adeptes.

Altres disciplines com ballet, aeròbic i yoga és desenvolupen tan sols a nivell local.

El Club Dojo Formentera fou distingit per la Conselleria d'Esports del Govern Balear l'any 1989 com a millor club esportiu, per la seva tasca de difusió de les arts marcial. L'any 1999 la federació balear de Judo li concedí un certificat de reconeixement al mèrit federatiu i l'any 2002 fou elegit millor club esportiu de Formentera pel Patronat Municipal d'Esports.